

HORTONOMI

HORTONOMEN

3-4/2011

HORTONOMIEN YHDISTYS RY - vuodesta 1925

Hortonomien Yhdistys ry on puutarhaopistoista ja alan ammattikorkeakouluista valmistuneiden hortonomien aatteellinen yhdistys. Sen tarkoituksena on edistää jäsentensä ammatillisia tietoja ja taitoja järjestämällä kursseja, kustantamalla julkaisuja ja lehteä, sekä valvoo kannanotton koulutuksen, työolojen ja palkkauksen kehittymistä.

PUHEENJOHTAJA

Tellervo Sumanen

Torpantie 12, 13210 HÄMEENLINNA

gsm 050 388 3190

tellervo.sumanen@hortonomienyhdistys.fi

VARAPUHEENJOHTAJA

Tapio Järvinen

gsm 044 778 5321, 040 500 9305

tapio.jarvinen@hortonomienyhdistys.fi

SIHTEERI

Eila Sihvola

gsm 040 761 8184

eila.sihvola@hortonomienyhdistys.fi

VARAINHOITAJA

Ammi Malkamäki

gsm 040 701 0205

ammi.malkamaki@hortonomienyhdistys.fi

JÄSEN Ari Pipatti

ari.pipatti@hortonomienyhdistys.fi

JÄSEN Jani Pitkäranta

jani.pitkaranta@hortonomienyhdistys.fi

JÄSEN Taina Suonio

taina.suonio@hortonomienyhdistys.fi

1. VARAJÄSEN Leena Tonteri

gsm 0400 511 699

tonlee@welho.com

2. VARAJÄSEN Mira Innala

Kotisivuillemme entistä helpommin
www.hortonomienyhdistys.fi

HORTONOMI - vuodesta 1988

HORTONOMI on Hortonomien Yhdistys ry:n jäsenlehti, joka lähetetään jäsenten lisäksi puutarha-alan oppilaitoksille, viranomaisille ja liikelaitoksille. Lehdessä käsitellään tasapuolisesti eri työtehtävissä olevien hortonomien asioita. Jäsentiedotusten lisäksi julkaistaan ammattikuntaa kiinnostavia artikkeleita, mielipidekirjoituksia sekä kaupallisia tiedotteita. Kirjoitukset ovat kirjoittajien omia kannanottoja.

PÄÄTOIMITTAJA

TOIMITUSSIHTEERI

KANSI

TAITTO

PAINOPAIKKA

ILMOITUSHINNAT

Tellervo Sumanen, tellervo.sumanen@hortonomienyhdistys.fi

Eila Sihvola, eila.sihvola@hortonomienyhdistys.fi

Verenpunaista puutarhassa, s.26. Marika Lönnqvist

Susanna Lappalainen, taitto@hortonomienyhdistys.fi

Kopijyvä, Tampere 2011

musta-v. 1/1s. 215 €, 1/2s. 124 €, 1/3s. 82 €, 1/4s. 62 €, 1/8s. 36 €

4-väri 1/1 takasivu 370 €, sisäsivu 360 €, 1/2 takasivu 205 €, sisäsivu 185 €

ISSN 0786-325X

Lehti ei vastaa kirjoituksista tai ilmoituksista aiheutuneista mahdollisista vahingoista eikä mahdollisista virheistä kirjoituksissa tai ilmoituksissa. Mikäli ilmoitus jää pois lehdestä johtuvista syistä, lehti julkaisee ilmoituksen seuraavassa numerossa ilman lisämaksua.

3-4/2011

2

VIHERSUUNNITTELU

Tammikuun kurssipäivä 2012	4
Pääkirjoitus	5
Pihoja kaikille	6
Hortonomiopetus muutosten edessä	8
Pohjoinen näkökulma Oulun seudun ammattikorkeakoulussa	10
Tvåspråkiga hortonomer från Raseborg	12
Näkymiä ViherTekistä 2011	15
Syksyn Hortoklubin satoa	17
Suomen ensimmäisellä ulkoviherseinälä talvehditiin onnistuneesti	18
Chelsea Flower Show 2011	24
Kultarannasta Kungsträdgårdeniin	29

Tellervo Sumanen puheenjohtaja

TULEVAISUUDEN HORTONOMIT

Joutomaiden hyötykäyttö, kasvillisuuden vaaliminen ja ruoan kasvattaminen on lisännyt suosiotaan kaupunkikuvassa. Trendi on kasvattanut suosiotaan pidemmän aikaa maailmalla, mutta on jalkautumassa meillekin. Yhdistyksen Tammikuun kurssi 26.1.2012 Helsingin Tilastokeskuksessa syventyy näihin ajankohtaisiin aiheisiin.

Entä miltä näyttää hortonomikoulutus tulevina vuosina?

Koulutustarjontaa ja tulevaisuuden näkymiä käydään läpi tämän lehden artikkeleissa.

Näillä tuoreilla aiheilla mennään kohti uutta vuotta.

Iloista Joulua ja reipasta Uutta Vuotta 2012!

PIHOJA KAIKILLE

Arjen viheralueet – pihat - luovat monenlaisia hyötyjä asukkaille, yritysten liiketoiminnalle ja ympäristön ekologiselle kestävyydelle.

Mikä on viheralueen arvo?

Toimivat ja viihtyisät pihat tuntuvat yhä edelleen olevan harvinaisia. Viheralueiden suunnittelun ja rakentamisen ammattilaiset eivät ehkä ole riittävän painokkaasti osanneet tuoda esiin laadukkaiden pihojen tuottamia hyötyjä. Elämme maailmassa, jossa kaikki palvelut olisi osattava muuttaa euroiksi. Hyvin toteutettujen pihojen esteettisille, toiminnallisille ja ekologisille hyödyille olisi osattava määritellä eurot, jotka edelleen määrittävät pihan "arvon". Pihakonseptien ohella tarvitsimme tutkimusta viheralueiden kaupallisista konsepteista.

Piharakentamisen ongelmia

Pihojen suunnittelun ja rakentamisen ongelmat ovat monella taholla. Rakennuttajat eivät useinkaan tiedä mitä tilata ja rakennuksen pääsuunnittelija (arkkitehti) hoitaa pihasuunnittelutehtävän, vaikka häneltä useinkin puuttuu osaamista piha-asioihin. Usein konsepti pihalle puuttuu, asetetuista tavoitteista tingitään ja rakentamisen kustannuksia karsitaan matkan varrella. Halvimman pihaurakan tarjoajan valinta urakoitsijaksi voi monesti kostautua niin rakentamisprosessissa kuin lopputuloksessakin. Rakentamisessa tarvitaan laatua ja osaamista. Piharakentamisen ohjauksessa on myös edelleen puutteita niin valtakunnallisella kuin kunnallisellakin tasolla.

Vanhukset ja pihaympäristö

Tulevina vuosikymmeninä pihojen merkitys tulee kasvamaan mm. vanhusten määrän voimakkaan lisääntymisen myötä. Vanhukset ovat eniten pihvoja käyttävä ryhmä, sillä heidän elinpiirinsä rajoittuu monesti pelkästään piha-alueeseen. Parhaimmillaan esimerkiksi hyvin toteutetut vanhusten palvelutalojen pihat edesauttavat vuorovaikutusta, luovat miellyttäviä oleskelu- ja toimintapaikkoja sekä tekemättömyyden katkaisua kiinnostavalla tavalla. Vanhusten pihaympäristöjen tulisi olla esteettömiä, mutta samalla virkistävää ja toimintakykyä ylläpitävää.

Ekologisesti kestävä piharakentamista

Ilmastonmuutoksen myötä ekologinen piharakentaminen on välttämätöntä ottaa huomioon piharatkaisuihin kuten hulevesien käsittelyssä, piharakentamisen materiaaliavirroissa ja pihojen kunnossapidossa. Esimerkiksi kiinteistökohtaisen huleveden hallinnan periaatteena tulee ensisijaisesti olla hulevesien käsittely syntypaikalla eli oman tontin alueella. Tavoitteena on ehkäistä hulevesien muodostumista, vaikuttaa hulevesien laatuun ja parantaa rakennettujen alueiden hydrologista kiertoa rakentamista edeltäneelle tasolle. Tätä tavoitetta edesauttaa

tulossa oleva Maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jonka mukaan kunnalla on oikeus periä kiinteistöltä hulevesien käsittelymaksua. Asemakaavamääräykset, kunnan rakennusjärjestys tai rakentamistapaohjeet voivat sisältää hulevesien mitoitusta tai teknisiä ratkaisuja koskevia vaatimuksia. Hulevesien hallinnassa kerroksellisen kasvillisuuden merkitys korostuu niin tavallisissa istutuksissa kuin erilaisissa pihojen hulevesien käsittelyratkaisuissa. Kuntaliitto on vuoden ajan työstänyt Hulevesiopasta suuren asiantuntijajoukon voimin. Lähiaikoina julkaisu on tulossa käyttöön vapaaseen käyttöön nettijulkaisuna.

Tiiviisti rakennetuilla alueilla kattokasvillisuus voi olla merkittävin hulevesien hallinnan menetelmä, sillä se pidättämällä ja haihduttamalla vähentää hulevesien määrää keskimäärin 50%. Viherkatot tarjoavat miellyttävien näkymien lisäksi mahdollisuuksia parantaa ilmastoa sitomalla pölyä ja haitallisia aineita. Lisäksi kattokasvillisuus eristää sisätiloja ääneltä ja vähentää lämmitys- ja jäädyttämistarvetta.

Kiinnostus ravintokasvien kasvattamiseen pihossa on ekologisesti kestävän piharakentamisen ja lähiruuan tuottamisen periaatteiden mukaista. Katoilla, terasseilla ja pihossa on lähes pelkästään hyödyntämättömiä mahdollisuuksia.

Piharakentamisen ohjaus

Piharakentamisen sääädöksiä löytyy Maankäyttö- ja rakennuslaista, Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta kaavajärjestelmästä, Suomen rakentamismääräyskokoelmasta, kuntien rakennusjärjestyksistä ja sekä erilaisista rakentamistapaohjeista. Lisäksi on normien kaltaisia suunnitteluohjeita. Viherympäristöliitto ry:n vuonna 2009 julkaisemassa Pihan yleisessä rakentamistapaohjeessa käsitellään piharakentamiseen liittyvät asiat lainsäädännöstä aina suunnittelun detaljikysemyksiin ja tarvittaviin asiapapereihin asti. Kesällä 2011 julkaisusta ilmestyneeseen uudistettuun painokseen on tuotu mukaan uusin lainsäädäntö sekä päivitetty ohjeet.

Julkaisussa täysin uutta ovat:

- ekologinen piharakentaminen
- hulevesien käsittely piha-alueilla
- maalämmön talteenottojärjestelmien huomioiminen
- vanhusten toimintakykyyn vaikuttavien sairauksien huomioiminen pihasuunnittelussa
- kesämökkipihat
- haja-asutusalueiden jätevesikäsittelyjärjestelmien vaikutukset piharakentamiseen

Hyvät pihat eivät synny itsestään, vaan siinä tarvitaan määrätietoista ja kokonaisvaltaista suunnitteluotteetta. Normien ja ohjeiden tavoitteena ei ole rajoittaa luovuutta ja uusien innovaatioiden mahdollisuutta, vaan edesauttaa saavuttamaan hyviä ja toimivia ratkaisuja.

HORTONOMIOPETUS MUUTOSTEN EDESSÄ

Tulevina vuosina ammattikorkeakouluihin kohdistuu merkittäviä määrärahasäästöjä. Opetus- ja kulttuuriministeriön antamassa palautteessa ammattikorkeakouluille esitetään uudistuksia joista osa toteutetaan koulutustarjontaa vähentämällä ottaen huomioon koulutustarve-ennakointien tulokset. Muutokset tulee toteuttaa vuodesta 2013 alkaen.

Opiskelijavalintojen uudistaminen

Korkeakoulujen opiskelijavalintoja uudistetaan hallitusohjelman mukaisesti vuosina 2011–2014. Hallitusohjelman mukaan korkeakouluopintoihin pääsyä sujuvoitetaan ja opiskelijavalinnan päävalinnat varataan hakijoille, joilla ei ole aiempaa vastaavan tasoista tutkintoa tai opiskeluoikeutta. Samanaikaisesti kehitetään korkeakoulujen sähköistä haku- ja valintajärjestelmää.

Hallitusohjelman mukaiset uudistukset toteutetaan vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa otetaan käyttöön korkeakoulujen yhteinen valtakunnallinen yhteishaku sekä mahdollistetaan ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakevien valinta omassa kiintiössään. Nämä uudistukset on tarkoitus toteuttaa vuoden 2013 opiskelijavalinnoissa.

Useat korkeakoulut ovat käynnistäneet opiskelijavalinnan perusteita koskevia uudistuksia, kuten valintaa nykyistä laajempiin kokonaisuuksiin. Opiskelijavalintoja uudistetaan myös korkeakoulujen alakohtaisessa yhteistyössä. OKM on pyytänyt korkeakouluja raportoimaan opiskelijavalintojen uudistamiseen liittyvistä toimista 31.1.2012 mennessä.

Miksi opiskelijavalintoja uudistetaan?

Opiskelijavalintoja uudistamalla pyritään alentamaan korkeakouluopintojen aloittamisikää, saamaan korkeakoulutukseen entistä enemmän aidosti uusia opiskelijoita sekä kohdentamaan opiskelupaikat nykyistä paremmin. Päämääränä on nopeuttaa korkeakoulutuksesta työmarkkinoille siirtymistä ja kohentaa työllisyysastetta.

Korkeakoulujen opiskelijahaun tietojärjestelmien uudistamisen tavoitteena on yhdistää hakujärjestelmät sekä opiskelua ja koulutustarjontaa koskevat tiedot hakijan ja opinto-ohjauksen näkökulmasta selkeäksi kokonaisuudeksi. Tietojärjestelmien uudistamisella tavoitellaan myös tuottavuushyötyä.

Mikä muuttuu?

Vuonna 2013 ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tutkintoon johtavaan koulutukseen haetaan samassa yhteishaussa, yhdellä lomakkeella uuden sähköisen hakujärjestelmän kautta. Tiedot korkeakoulukoulujen koulutustarjonnasta sekä tutkintoon johtavan koulutuksen että muun korkeakoulutuksen osalta ovat saatavilla ”yhden luukun” periaatteella.

Yhteishakuun kuuluu suurin osa tutkintoon johtavasta koulutuksesta. Hakuvaihtoehtojen määrä vähenee, kun korkeakoulut siirtyvät useilla aloilla entistä laajempiin valintakokonaisuuksiin.

Hakija asettaa korkeintaan kuusi hakukohdetta ensisijaisuusjärjestykseen. Ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakevat voidaan valita eri kiintiössä ja eri hakuväylässä kuin ne hakijat, joilla jo on korkeakoulututkinto tai opiskeluoikeus korkeakoulussa.

Koulutusala vaihtaville sekä korkeakoulujen välillä ja niiden sisällä siirtyville tarjotaan joustavia tapoja hakeutua uuteen koulutukseen. Entistä useampi uusi opiskelija voi näin aloittaa korkeakouluopinnot. Vaikka hakija voisi tulla valituksi useaan koulutukseen, yhteishaussa hakeneelle tarjotaan kuitenkin vain yhtä opiskelupaikkaa. Ehdotus perustuu hakijan asettamaan ensisijaisuusjärjestykseen.

Mikä ei muutu?

Ammattikorkeakoulut ja yliopistot päättävät opiskelijavalinnan perusteista ja opiskelijaksi ottamisesta.

Aikataulu

Opiskelijavalintojen uudistamista koskeva luonnos hallituksen esitykseksi on parhaillaan lausuntokierroksella, joka päättyy 5.12.2011. Opiskelijavalintoja koskeva uudistus edellyttää yliopistolain, ammattikorkeakoululain sekä opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annettujen lakien muuttamista.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokauden alussa 2012. Lakien on tarkoitus tulla voimaan keväällä 2012.

Korkeakoulujen yhteisestä sähköisestä hakujärjestelmästä tehtiin esiselvitys keväällä 2011. Esiselvityksen pohjalta käynnistettiin määrittelyvaihe, joka päättyy vuoden 2011 lopussa. Keväällä 2012 siirrytään toteutusvaiheeseen. Uudistuksen ensimmäisen vaiheen mukaiset opiskelijavalinnat ja korkeakoulujen sähköinen hakujärjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2013.

Ensimmäisen vaiheen vaikutukset ehdotetaan arvioitavaksi vuosien 2013 ja 2014 opiskelijavalintojen tulosten ja kokemusten perusteella. Arvioinnin perusteella kuluvan vaalikauden aikana on tarkoitus valmistella esitys uudistuksen toisesta vaiheesta.

Lähde: http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/opiskelijavalinnat/

POHJOINEN NÄKÖKULMA OULUN SEUDUN AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Maisemasuunnittelun koulutusohjelma alkoi Oulun seudun ammattikorkeakoulussa (Oamk) vuonna 2000. Viherrakentamisen ja -ylläpidon, sekä viherurakoinnin ja projektinhallinnan osaamista on pidetty vahvana alusta alkaen. Vuodesta 2005 suuntautumisvaihtoehtona on ollut vihertuotanto ja -suunnittelu. Vihertuotannon päivitetty koulutusohjelma otettiin käyttöön syksyllä 2011 vahvistamaan viherurakoinnin osaamista.

Vuonna 2011 uudistuneen Oamkin maisemasuunnittelun koulutusohjelman osaamisprofiilissa korostuvat

- pohjoiset luonnonolot ja kasvillisuus, jotka ovat erilaiset kuin etelässä
- pohjoiseen soveltuvien viherrakentamisen materiaalien tuntemus
- viheraluesuunnittelu, viheraluerakentamisen ja viheralueiden ylläpidon osaaminen
- viheralan rooli kestävässä kehityksessä.

Yhteistyömuotoja Oamkilla on monia, niin työelämän, muiden ammattikorkeakoulujen ja yliopiston kanssa kuin oman talon sisälläkin. Myös kansainvälinen yhteistyö on vilkasta. Työelämäyhteistyö on menossa vielä entistäkin käytännönläheisempään suuntaan. Uusia aktiivisia kumppaneita tarvitaan harjoittelupaikoiksi sekä koulutuksen kehittäjiksi. Opinnäytetyöt ovat käytännössä kaikki tilaajalle tehtyjä viheralan suunnittelu- tai kehittämisprojekteja.

Ammattikorkeakoulujen yhteistyöstä on hyviä kokemuksia. Valtakunnalliset vihertuotannon ja -suunnittelun ammattiosaamistarpeet määritettiin yhteistyössä Oamkin, Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) ja Yrkeshögskola Novian kanssa vuonna 2006. Korkeakoulujen kesken on myös yhteisiä opintokokonaisuuksia esimerkiksi hulevesien käsittelystä ja osallistuvasta suunnittelusta.

Oamkin ohjelmien vetovoima on hyvä: 20 aloituspaikkaa kohden on ollut 290 hakijaa, joista reilut 90 valitsi maisemasuunnittelun ensimmäiseksi hakuvaihtoehdoksi. Oamkin opiskelijat tulevat pääasiassa Pohjois-Suomesta. Oamkin luonnonvaraopetuksen tulevaisuuteen liittyy vahvasti Opetus- ja kulttuuriministeriön linjaama ammattikorkeakoulu-uudistus, joka vaikuttaa luonnonvara-alan koulutusohjelmien aloituspaikkojen määrään sekä koulutusohjelmien keskittämiseen lukumääräisesti harvempiin ammattikorkeakouluihin. Seuraava hakuaika Oamkin syksyllä 2012 alkaviin koulutusohjelmiin on 5.3.-3.4.2012.

Lisätietoa: <http://www.oamk.fi/opiskelijalle/rakenne/opinto-opas/koulutusohjelmat/>

Oamkin maisema-suunnittelu

- opintojen laajuus 240 op
- 30 aloituspaikkaa
- Luonnonvara-alan yksikössä vakituista henkilökuntaa 24 henkeä, joista kaksi suunnittelun opettajaa ja kaksi viherrakentamisen opettajaa. Lisäksi osa-aikaisia opettajia

Oamkin maisema-suunnittelun opintojen rakenne

- Perusopinnot 60 op
- Vaihtoehtoiset ammattiopinnot 120 op
- Vapaavalintaiset opinnot 15 op
- Harjoittelu 30 op
- Opinnäytetyö 15 op

TVÅSPRÅKIGA HORTONOMER FRÅN RASEBORG

Ammattikorkeakoulujen rakenteet muuttuvat kiivasta tahtia. Yksi muutoksista on Yrkeshögskolan Novian hortonomikoulutuksen siirtyminen Novian Raaseporin kampukselle Tammisaaren keskusta. Siirrosta päätettiin jo lähes kolme vuotta sitten, ja asteittainen muutos on nyt saatettu päätökseen. Tästä syksystä lähtien maisemasuunnittelua ja puutarhataloutta opiskellaan Raaseporin kampuksella.

Ruotsinkielinen hortonomikoulutus alkoi puistolinjan opistokurssina Espoossa vuonna 1988, järjestäjänä Överby trädgårds- och lantbruksskolor. Koulut ovat tämän jälkeen ehtineet muuttaa nimeä ja organisaatiota useaan otteeseen, mutta nimi Överby on pitänyt pintansa. Aina näihin päiviin saakka meiltä Noviaa valmistuneet on tunnettu parhaiten "Överbyn hortonomieina". "Överbyn puutarhureita" puolestaan kouluttaa Axxell, ja puutarhakoulutus jatkaakin Överbyssä entiseen malliin.

Hieman haikeina jätimme näyttelypuiston ja kasvihuoneen Espooseen, mutta Tammisaaressa tilalle olemme saaneet modernin viihtyisän kampusalueen ja kasvavan monialaisen yhteistyöverkoston. Puutarhaopetuksen järjestäminen Manner-Suomen ilmastollisesti edullisimmilla vyöhykkeillä monimuotoisessa kulttuuriympäristössä on inspiroivaa, minkä lisäksi Överbyn puistoa ja mainiota hiekkalaatikko-opetusta on hyödynnetty edelleen. Käytännön harjoituksia järjestetään myös Västankvarnin tilalla Inkoossa.

Aloituspaiikkoja oli tänä syksynä 12 maisemasuunnitteluun ja 8 puutarhatalouteen. Emme saaneet tällä kertaa kaikkia paikkoja täytettyä, mutta uskomme tilanteen korjaantuvan, kun Raaseporin kampus tulee tutuksi. Syksyllä 2012 aloitamme aikuiskoulutuksen, josta voi valmistua hortonomiksi (puutarhatalous) tai agrologiksi (kasvintuotanto). Koulutuksessa painotetaan kestävää viljelyä ja yrityskehitystä. Maisemasuunnittelun koulutusta tarjoamme ainakin toistaiseksi vain nuorisolinjalla, vaikka sitä onkin kysely. Vuodeksi 2013 kaavailaan koulutusohjelmien rakenteellista muutosta, joka tarkoittaa luonnonvara-alojen aikaisempaa vahvempaa yhteistyötä.

Raaseporin kampuksella on noin 500 opiskelijaa ja töissä kokopäiväisesti noin 150 henkilöä. Työtä tehdään perusopetuksen lisäksi Novian ja Åbo Akademin yhteisessä tutkimus- ja kehityslaitoksessa, Aroniassa, jonka toiminta painottuu ympäristöntutkimukseen ja rannikkoalueisiin. Lisäksi kampuksella on yritystoimintaa. Hortonomiopiskelijat ovat hyvässä seurassa. Luonnonvara-alojen lisäksi kampuksella on rakennusalan, tietojenkäsittelyn, ympäristöalan sekä kansainvälinen ympäristöalan koulutus.

Koulutustarjonnan ja työmarkkinoiden kysynnän ristiriita on jatkuva keskustelun aihe. Työnantajat halusivat nykyistä vahvempia ammatillisia ja käytännön taitoja ja yleisiä työ-

elämävalmiuksia. ”Hyvillä tyypeillä” on oikeanlaiset henkilökohtaiset ominaisuudet, ja he ovat kehityskelpoisia. Työelämäyhteistyö ja todelliset työelämän kehityshankkeet sekä monialaisissa ryhmissä toimiminen ovat meidän mielestämme avain yleisiin työelämävalmiuksiin – eihän uimaakaan opita kirjatieiden varassa.

Novian Raaseporin kampuksen pedagogiikassa painotetaan projektioppimista. Projekteja muodostetaan yli koulutusalojen ja ne ovat usein todellisia tilaustehtäviä. Opiskelijat osallistuvat kehityshankkeisiin jo ensimmäisestä lukukaudesta alkaen. Esimerkiksi tänä vuonna ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat tuottavat viljelijöille suunnattua tiedotusmateriaalia lähiruokaprojektiin ja suunnittelevat opastettuja reittejä Tammisaaren puistoihin. Toisen vuosikurssin opiskelijat suunnittelevat pientalokohdetta yhteistyössä rakennusalan opiskelijoiden kanssa. Hankkeen nimi on ”Från skogsbevuxen tomt till egnahemshus med solterras och trädgård.” Suunnitteilla on myös taideyhteistyö Pro Artibus-säätiön kanssa. Tulokset ovat arvioitavissa kesäisessä näyttelyssä Tammisaaren museokeskuksessa. Tietojenkäsittelyn opiskelijat puolestaan laativat käyttöömme kasvien opiskelua tukevan ohjelman.

Tuemme opiskelijoita, jotta mahdollisimman moni sisällyttäisi opintoihinsa ulkomaan opiskelu- tai harjoittelujakson. Kokemuksemme on ollut, että jokainen vaihtoon lähtenyt opiskelija on ollut varauksettoman tyytyväinen vaihtojaksoonsa. Vaihto on laajentanut ammatillista ymmärrystä, kartuttanut kielitaitoa ja sosiaalisia taitoja sekä lisännyt itseluottamusta. Opiskelijavaihto onkin ollut vilkasta viime vuosina.

Mera information om våra utbildningar hittas i nätet, www.novia.fi. Där kan man även läsa, vad andra årets landskapsplaneringsstuderande Heidi Backman och Christoffer Lilja berättar om sina studier.

Hur blev ni intresserade av den här utbildningen?

Heidi: Jag har alltid varit viherpeukalo och inrett och tänkte, att hortonom är ett passande yrke. Jag har tänkt på det många år, men ville inte åka till Esbo för studierna, och passade på nu när utbildningen kom till Ekenäs.

Christoffer: Jag har studerat ett år socialt arbete, men insåg att det är inte min bransch och sökte annat. Jag hittade landskapsplaneringen, där arbetet är mera kreativt än inom det sociala.

Vad tycker ni om era studier?

Heidi: Studierna är intressanta och har en bra blandning mellan teori och praktik. Studiebesöken, gästföreläsarna och praktik är bra. Man får en bild att en sådan här jobb kunde en hortonom ha.

Christoffer: Första året var ganska allmänt, andra året har varit mera intressant – mera yrkesinriktad. Ju mera yrkesinriktade studierna är, desto intressantare är det.

Vad önskar ni av hortonom-yrket?

Heidi: Det är lite oklart ännu. Att det är kreativt, mångsidigt, kundrelaterad och att man inte behöver sitta i kontoret hela tiden. Att man kan starta eget intresserar mig. – Det är därför jag deltar Entro-programmet. Jag vill se om detta med att starta eget kan vara något för mig.

Christoffer: Ett kreativt arbete som jag trivs med och vill jobba länge med.

Ni två deltar ENTRO-programmet. Vad är det?

Entro-programmet är ett projektbaserad kurspaket för 5 terminer med ledarskap, teambildning, företagsamhet, trender, starta eget och marknadsföring. Man har nytta av den om man vill starta eget eller blir anställd. Programmet startade i början av höstterminen. Det får EU-stöd och är lika nytt för alla. Deltagarna kommer från många olika utbildningar.

Hittills har det varit motiverande och intressant. Vi har mycket samarbete med företag. Vi studerande har blivit indelade i grupper, som har faddersföretag. Dessutom ska det bli en mentor från den egna braschen för varje studerande.

Landskapsplaneringsstuderande Christoffer och Heidi. Höstdekorationen är gjort av trädgårdsnäringstuderande.

NÄKYMIIÄ VIHETERKEISTÄ 2011

NÄKYMIIÄ VIHETERKEISTÄ 2011

*Viherkattoseminaarin
luonnoitsijana Roger
Grothe ja hänen poi-
kansa. Luento käsitteli
aihetta 'What You need
to Do more of, Better,
and Differently When it
Comes to Green Roofs'.*

3-4/2011

SYKSYN HORTOKLUBIN SATOA

*Syksyn Hortoklubissa valettiin betonista erilaisia esineitä puutarhaan.
Opettajana toimi Riitta Larne.*

SUOMEN ENSIMMÄISELLÄ ULKO- VIHERSEINÄLLÄ TALVEHDITTIIN ONNISTUNEESTI

Vibreä arkkitehtuuri on ulkomailla jo tunnettu menetelmä ihmisten hyvinvoinnin edistäjänä ja ympäristöongelmien ennaltaehkäisijänä. Vibreät katot ja viherseinät ovat yleistyneet huimaa vauhtia erilaisen kaupunkivetoisten hankkeiden avulla erityisesti Japanissa ja Yhdysvalloissa. Suomeenkin on rakennettu vibreitä kattoja, mutta viherseinät eivät toistaiseksi ole yleistyneet. Viime syksynä rakennettiin Suomen ensimmäinen viherseinä HAMK Lepaan toimipisteeseen.

Kasvillisuuden merkitystä kaupunkiympäristön terveellisyyteen ja viihtyisyyteen on tutkittu jo monien vuosien ajan ja positiivisia vaikutuksia mm. ilmanlaatuun ja hulevesiin on todettu useissa tutkimuksissa. Kaupunkivihreän on todettu myös tukevan ihmisten psyykkistä hyvinvointia. Suuret rakentamispaineet kuitenkin pakottavat monet kaupungit tihentämään kaupunkirakennetta ja viheralueista joudutaan monesti tinkimään. Viherseinien etuna muuhun kasvillisuuteen nähden on niiden vähäinen tilantarve, sillä pystysuoralle pinnalle sijoitettuna ne eivät kilpaile tilasta rakennusten kanssa. Puistoja viherseinät eivät pysty korvaamaan, mutta ne ovat hyvä ratkaisu jo täyteen rakennetuille alueille.

Viherseinät tuovat myös vaihtelua kaupunkitilaan, jossa on totuttu aivan erityyiseen kasvilisuuteen ja arkkitehtuuriin. Miksi ulkomailla tukevan jalansijan saavuttanut innovaatio ei sitten vielä ole vakiintunut Suomessa? Julkisen ohjauksen ja rakennussäännösten puute ovat varmasti yksi tekijä. Viime vuosina laadittujen hulevesistrategioiden myötä tämä ongelma onkin osittain korjautumassa, ja kiinnostus aiheeseen on kasvussa. Suunnittelijoita ja viherkentäjiä eniten askarruttavia ongelmia lienevät kuitenkin mahdolliset kosteusvauriot sekä Suomen ankara talvi-ilma.

Viherseinäkoee opinnäytetyönä

Syksyllä 2010 käynnistyi Hämeen ammattikorkeakoulun ja Enviren yhteistyönä Suomen ensimmäinen viherseinäkoee, joka toteutettiin ulkotiloissa. Viherseinän ensimmäinen vaihe kokeen aloittamisesta kevääseen 2011 raportoitii opinnäytetyönä ja päätavoitteeksi valittiin kasvien talvehtimisen selvittäminen. Lisäksi aiheesta koottiin kattava tietopaketti helpottamaan viherseinien suunnittelutyötä. Koe toteutettiin Veg Tech Wall -moduuleilla, joiden soveltuvuutta ulkoviherseinän rakenteeksi tutkittiin samalla.

Peltinen moduuli on mitoiltaan 500 mm x 300 mm x 100 mm ja se on täytetty kivivillalla. Laatikon etu-sivulla on halkaisijaltaan 50 mm:n istutusreiät 15 taimelle. Moduulin päällä on

ura kastelujärjestelmälle ja takasivulla kiinnitysmekanismi. Yksi moduuli painaa märkänä ja ilman kasveja 15 kg eli viherseinälle kertyy kasveineen ja runkoineen yli 100 kg/m . Moduulien alkuperäinen käyttökohde on ollut sisäviherseinien rakenteena.

Koejärjestelyt aloitettiin syyskuussa 2010 ja viherseinän paikaksi valittiin HAMK Lepaan puistohallin lounaisseinä ja sen kooksi 3 m . Alue sijaitsee menestymisvyöhykkeellä kaksi. Kokeeseen valittiin 10 kasvilajia. Pensaita oli neljä eri lajia: lamoherukka, kurturuusu, paljakkapaju ja keijuangervo. Perennoja oli myös neljä lajia: rönsyansikka, maahumala, kultahanhikki ja harmaa-ajuruoho. Heinälajeiksi kokeeseen valittiin metsälauha ja kirjopuntarpää. Valintaperusteina olivat lajin talvenkestävyys ja kuivuudensietokyky.

Koeseinän toteutus

Taimet istutettiin moduuleihin lokakuun alussa. Yhteensä kasveja oli 300 kpl eli 30 kpl jokaisesta lajista. Tuloksiin laskettiin 24 taimea per laji. Kasvien juuristoa ja oksia jouduttiin leikkaamaan voimakkaasti, jotta ne saatiin mahtumaan istutusreikiin. Taimet olivat istutuspäivänä lähes lepotilassa, ja viikon kasvihuoneessa olon jälkeen moduulit siirrettiin ulos odotamaan seinälle asennusta.

Viherseinä asennettiin lokakuun lopulla. Moduuleille tehtiin runko, jossa oli pystykoolaus 2" x 4" ja 2" x 2" - laudoista sekä vaakasuuntaiset lattaraudat moduulien ripustamiseen. Moduulit ripustettiin runkoon alhaalta ylöspäin edeten ja joka kerroksen väliin asennettiin tihkuletku. Koska kasvit olivat jo pudottaneet lehtiä, ei seinä ollut asennuspäivänä parhaimmillaan. Seinä jätettiin odottamaan kevättä, eikä kasveja lannoitettu tai kasteltu lainkaan asennuksen jälkeen.

Talvella 2010–2011 oli kovia pakkasia ja runsaasti lunta, mutta lumikerros tarttui vain kahteen alimpaan moduuliriviin. Minkäänlaista pakkaspeitettä tai suojaavaa kasvillisuutta ei ollut, mutta taimiin oli jätetty edellisen kesän kasvusto, joka oli niiden ainoa suoja talven aikana. Pohjoistuuli osui viherseinän reunaan vaikka rakennuksen nurkkaan oli otettu etäisyyttä tämän välttämiseksi.

Talvehtimistulokset kaikki ylittivät odotukset

Viherseinäkasvien talvehtimisen tulokset todettiin huhtikuun lopulla, ja ne ylittivät kaikki odotukset. Pensaslajeista kolmessa olivat kaikki taimet talvehtineet onnistuneesti ja kurtturuusuistakin oli kuollut vain kaksi. Perennoista parhaiten pärjäsivät rönsyansikka, kultahanhikki ja metsälauha, joista jokaisesta lajista oli kuollut 1–4 taimea. Kirjopuntarpää, maahumala ja harmaa-ajuruoho epäonnistuivat lähes kokonaan. Näiden lajien huonosta menestyksestä huolimatta koko seinän kasveista 70 % talvehti onnistuneesti.

Kokeen kasvimäärät olivat pieniä, mutta jotain johtopäätöksiä voidaan silti tehdä. Koska tutkimus on ensimmäinen laatuaan, olisi suurempi panostus ollut näin alkuvaiheessa turhaa ja jopa melkoinen riski. Laajempaan toteutettu kalliimpi tutkimus olisi epäonnistuessaan voinut lopettaa viherseinäkokeilut moniksi vuosiksi.

Kuolleiden taimien sijaintia tarkasteltaessa ei voitu todeta, että reunapaikalla olisi vaikutuksia talvehtimiseen. Enemmän merkitystä näyttäisi olevan taimen elinvoimaisuudella, sillä hyvin menestyneillä lajeilla palettuneet taimet olivat erän pienimpiä. Harmaa-ajuruohon ja metsälauhan taimien kunto huononi kasvupaikan korkeuden kasvaessa eli ne olisivat kenties tarvinneet enemmän lumipeitteen suojaa. Kultahanhikin tulokset taas paranivat seinää ylöspäin noustaessa, mutta tämä todennäköisesti johtuu seinän alaosan mürkytydestä syksyllä.

Kevät oli tänä vuonna hieman myöhässä ja viherseinän kasveista oli varsinaisesti lähtenyt kasvuun vain lamoherukka. Taimet todettiin eläviksi tutkimalla silmuja, jälsikerrosta ja uusien versojen alkua. Tulosten keräämisen aikainen ajankohta johtui opinnäytetyön aikataulusta ja saattoi vaikuttaa tuloksiin. Osa perennoista saattaa edelleen lähteä kasvuun. Voidaan kuitenkin todeta, että tutkitut pensaslajit sekä rönsyansikka, kultahanhikki ja metsälauha voivat talvehtia onnistuneesti viherseinällä. Koejärjestelyt ovat koetelleet kasveja entisestään, ja tästä talvesta selvinneet lajit tulevat todennäköisesti selviämään talvista jatkossakin.

Veg Tech Wall – moduulissa ilmeni pieniä kehittämistarpeita, mutta moduuli todettiin soveltuvaksi ulkokäyttöön ja täysin käyttökelpoiseksi viherseinärakenteeksi jo nyt.

Huhtikuussa saaduissa tuloksissa ei juuri näy vaikutuksia kasveja rasittaneista leikkauksista ja liian myöhäisestä istutuksesta. Merkkejä juurien jäätymisvaurioistakaan ei vielä ollut. Seuraukset alkoivat näkyä vasta kasvuun lähdön edettyä pidemmälle, jolloin suurin osa kasveista kuivui. Lähes kaikki lamoherukat kuitenkin selviytyivät ja juuri niiden juuria ei jouduttu leikkaamaan istutuksen yhteydessä. Jatkossa vastaavat ongelmat ovat siis vältettävissä aikaisemmalla istutusajankohdalla sekä oikealla taimikoolla.

Miten tästä jatketaan?

Tulevaisuudessa kokeiluissa tulisi hyödyntää nyt tehtyjä huomioita sekä laajentaa koetta useampiin lajeihin ja ottaa mukaan istutuskuviot ja ylläpidon tarve. Arvokasta tietoa saataisiin erityisesti, jos seuraava viherseinäkoee toteutettaisiin kuten todellinen kohde eli sovittamalla seinä rakennuksen arkkitehtuuriin ja laatimalla visuaalinen istutussuunnitelma. Tällöin saataisiin juuri sitä käytännön kokemusta viherseinistä, joka meiltä täältä Suomesta puuttuu.

Viherseinä on vielä suurelle yleisölle tuntematon käsite ja tekniikan markkinoinnissa ovat nyt avainasemassa viheralan yritykset, joiden tulisi hakea tukea ja yhteistyökumppania julkiselta puolelta. Yhteistyönä toteutettujen tutkimusten ja käytännön projektien avulla voitaisiin osoittaa viherseinien toimivuus ja edut. Tämän kaltaisilla toteutuksilla olisi varsinaisen käytännön tiedon lisäksi suuri mainosarvo koko viheralalle.

henna.a.paasonen@gmail.com

Opinnäyte luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa www.theseus.fi nimellä

Vihreät seinät – toteuttaminen Suomessa ja viherseinäkoee Envirelle

Lähteinä mm.

Blanc, P. 2008. The vertical garden: From nature to city

Dunnet, N. & Kingsbury N. 2008. Planting green roofs and living walls

Earth Pledge Foundation, Hoffman, L. & McDonough, W. 2005. Green Roofs: Ecological Design & Construction

*Henna Paasonen
ViberTek-seminaarissa
kertomassa viherseinä-
tutkimuksestaan.*

SUOMEN ENSIMMÄISELLÄ ULKOVIHER- SEINÄLLÄ TALVEHDITTIIN ONNISTUNEESTI

3-4/2011

CHELSEA FLOWER SHOW 24.–28.5.2011 (The Great Spring Show)

Royal Horticultural Society on parisataa vuotta vanha Englannin Kuninkaallinen Puutarhaseura, joka tukee puutarha-alan tutkimusta, puutarhataidetta sekä puutarhaharrastusta kouluttaen ja tiedottaen ja toimii puutarhurien äänitorvena muun muassa julkaisuillaan ja näyttelyillään. Yksi RHS:n näyttelyistä järjestetään vuosittain Lontoossa, Royal Hospitalin alueella Chelsean kaupunginosassa. Näyttelyä pidetään yhtenä maailman kuuluisimmista puutarha-alan tapahtumista, ja niinpä se keräsi valtavan määrän kävijöitä tänäkin vuonna. Englannin Kuninkaallisella Puutarhaseuralla oli näyttelyssä myös oma osasto, jolla kerrottiin seuran toiminnasta sekä myytiin erilaisia seuran logolla koristeltuja tuotteita.

Näyttelystä haetaan ideoita omiin puutarhoihin, nähdään alan kuumimmat trendit suunnittelupuolelta sekä tietenkin löydetään erikoisia ja uusia kasviyhdistelmiä kotipihoilla kokeiltaviksi. Näyttelyssä palkitaan vuoden uutuuskasvi, vuoden puutarhatuote ja mallipuutarha. Paras mallipuutarha tänä vuonna oli The Daily Telegraph Garden. Vuoden kasviksi valittiin vuokko, *Anemone 'Wild Swan'*, ja vuoden tuotteeksi ympäristöystävälliseksi markkinoitu ja kotitalouksiin soveltuva hiilien valmistusta varten tehty astia. Näyttelyalueella pidettiin myös kukkasidonnan kilpailu, jossa valittiin vuoden floristi ja vuoden nuori floristi.

Chelsea Flower Show on myös tärkeä sosiaalinen tapahtuma, jossa julkisuuden henkilöt näyttäytyvät mielellään. Tänä vuonna näyttelyssä vieraili mm. Englannin kuningatar Elisabet II ja näyttelijä Gwyneth Paltrow.

Näyttelyalue jakaantui mallipuutarhoihin, tuotteiden esittelyalueisiin, valtavaan kasvilajikkeita esittelevään paviljonkiin sekä sairaalan vanhaan rauhallisen vihreään puistoalueeseen, joka tarjosi pientä taukoa näyttelyalueen virikkeelliseen paljouteen. Näytteilleasettajien määrä alueella ylitti kuudensadan. Vaikka mallipuutarhoissa oli käytetty materiaaleina paljon puuta, kiveä, betonia, soraa ja metallia, pääosissa tässä näyttelyssä olivat edelleenkin kasvit.

Seitsemästätoista erilaisesta mallipuutarhasta tässä pari maistiaista.

Cleve Westin suunnittelema The Daily Telegraph Garden

Mallipuutarhassa kuvattiin vanhan ja uuden materiaalin sopuisaa rinnakkaiseloa rakenteiden, kuten aikaa huokuvien luonnonkivien sekä nykytekniikoilla pintakäsiteltyjen betonipylväiden ja vesiputkien kautta. Pysyvyyttä kasvillisuuden ilmentämänä kuvattiin marjakuusiaidoilla. Jatkovaa muutosta ja uudistumista kuvasivat taas kasvikkunnan paimentolaiset, siemenlevinäiset lajit, jotka ilmestyisivät uusiin paikkoihin kivien rakoihin muokaten jatkuvasti puutarhan ulkonäköä. Idean puutarhaan suunnittelija oli alitajuisesti saanut raunioista, joilla oli

vieraillut Libyan matkal-
laan. Omaan makuuni
tämä oli hieman liian
steriilin, avaran ja karun
oloinen tila. Hylättyjen
joutomaiden vihreytys-
yritys?

Kaunista hyötyviljelyä

M&G Investmentsin sponsoroima ja Bunny Guinnessin suunnittelema The M&G Garden oli muoto- ja keittiöpuutarhan risteytys, jossa hyötypuutarha oli rakennettu siististi estetiikkaa unohtamatta. Viljelyä helpottamaan ja rajauksia selkeyttämään kasvustolle oli rakennettu kohotetut kasvupenkit pajusta ja setripuusta. Puista oli metallilankojen avulla taivuteltu korkeuksissa olevia eläviä aitoja tilaa rajaamaan. Tulppaanit ja persiljat, ruusut ja ruohosipuli: kaikki kasvoivat sulassa sovussa keskenään. Purppuranpunainen köynnösruusu ja punakaali – vallan mainio yhdistelmä! Hyönteisten suosimaa tuoksumaailmaa lisäsivät upeat laventelit ja aromaattiset yrtit. Suuriin terrakotta- ruukkuihin oli istutettu erilaisia hedelmäpuita kuten omenaa, päärynää ja sitruunaa. Köynnöstuissa kiemurtelivat ruusujen lisäksi myös pavut, kurkut ja kauniit kärhöt. Erittäin kaunis ja toimiva terapiapuutarhaidea esimerkiksi sairaaloiden ja vanhainkotien pihoilille.

Verenpunaista puutarhassa, The British Heart Foundation Mending Broken Hearts Appeal Garden

Ann-Marie Powellin suunnittelemalla Brittiläisen sydänsäätiön osastolla punaisena lankana – kirjaimellisesti – toimivat metallista taivutetut punaiset verisuonia kuvaavat kaaret. Punaisia verihuhtaleita kuvaavia astinkiviä pitkin pääsee kävelemään vesiaiheen yli ja ”valtimoiden” ali kohti kelluvaa punaista terassia. Koko tätä hurjaa sydämen verenkiertopuutarhaa ympäröi ihanan rehevä vihreä kasvillisuus. Pääosissa olivat erilaiset kookkaat lehtimuodot sekä varjo- ja vesikasvit ja vain mausteena oli käytetty joitain valkokukkaisia lajeja. Kasvillistasta yllättävin lajilöytö oli ehdottomasti nokkonen! Syötävien kasvien kuten raparperin ja korianterin lisäksi tässä puutarhassa oli tietenkin käytetty myös lääkinällisiin tarkoituksiin hyödynnettyjä kasveja, kuten pajua ja sormustinkukkaa. Puutarhan tarkoituksena oli herättää ihmisten kiinnostus sydämen hyvinvointiin sekä muistuttaa kasvien hyvää tekevästä voimasta niin mielelle kuin konkreettisesti kehollekin. Selkeät, vahvan väriset punaiset rakennelmat ja vastakohtainen, harmoninen vihreä kasvimassa toimivat hyvin yhdessä tässä puutarhassa. Ideanpoikasta leikkipoistoihin?

Lisää suunnittelijasta ja mallipuutarhasta osoitteesta <http://www.ann-mariepowell.com>
Sivuston video-osuudessa näet puutarhan myös aivan upeassa iltavalaisuksessa!

Irlantilainen taivaspuutarha

Irish Sky Gardenin suunnittelija Diarmuid Gavin halusi viedä puutarhansa taivaan korkeuksiin ja ihastella korkeuksista myös alla avautuvaa salaperäistä maallista puutarhaa. Tämä taivaallinen puutarha oli vaaleanpunainen, kasvein täytetty metallinen alus, josta onnekkaimmat pääsivät katsomaan pyöreiden lampien täplittämää maisemaa ilmastä käsin. Lampien tarkoituksena oli olla peilinä ilmassa olevalle alukselle. Kasvillisuus ja vesilammet toistivat pyöreää ja säännöllistä muotokieltä, jota ruosteenruskea mutkittileva metallilevyypolku halkoi. Lajeina maallisessa puutarhassa oli käytetty heiniä, bambuja, havuja, kuuntiljoja, puksipuita sekä kookkaampia havu- ja lehtipuita. Taivaalla riippuvassa puutarhassa koristeena

oli mukkeita pioneja, lehtimuodoiltaan vaihtelevia perennoja ja reheviä köynnöksiä vasta-kohtana maassa oleville rytmikkään säännöllisille kasvimuodoille. Metallinen alus oli myös päällystetty nurmella ala- ja yläpinnoiltaan. Tämän mallipuutarhan maallinen puoli oli oikein rauhoittava muotokielensä ja vähäisen, pääosin vihreänvärisen, lajimääränsä vuoksi. Mutta ei jingii ilman jangia. Vaaleanpunainen lentävä puutarha näkyi kauas ja toimi karpäspaperin tavoin houkutellen ihmettelevät ja hämmentyneet katsojat luokseen. Inspiraationa suunnittelijalla olikin ollut Capability Brownin aikaisten maisemien sekoittaminen Avatar-elokuvan visuaalisiin efekteihin. Hauskaa lavastemaista leikittelyä!

Lentävän puutarhan kyytiin pääset osoitteesta <http://www.rhs.org.uk/Shows-Events/RHS-Chelsea-Flower-Show/2011/Gardens/A-to-Z/The-Irish-Sky-Garden>

Edellä kuvattujen luomusten lisäksi näyttelyn puutarhat esittelivät mm. malesialaista arkkitehtuuria ja luontoa puurakennelmineen ja kiemurtelevine viidakkopuroineen sekä Australian monimuotoista maisemaa, maaperää ja botanistien kasvienkeruumatkaa. Syövän tutkimussäätiön osaston teemana oli selviytyminen sairauden kanssa. Osastolle oli tehty erilaisia reittejä ja tasoja kuvastamaan valintoja, joita syöpähoidossa kamppaileva joutuu kohtaamaan. Tasolta toiselle kulkiessa kasvillisuus lisääntyi ja puutarhan perällä kulkijaa odotti vehmas, suurien puiden ja pensaiden suojaama keidas. Tarjolla oli myös pala loistokasta Monacoa ja tietenkin häivähdyks japanilaisesta puutarhasta.

Luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen, ympäristön huomioon ottaminen rakentamisessa ja runsaiden keittiöpuutarhojen tuottama lähiruoka oli aiheena useammassakin mallipuutarhassa. Myös vesi liikkuvana purona tai paikallaan olevana lampena oli vahvana elementtinä näyttelyn puutarhoissa. Vesi, elämän elinehto, oli mielessä myös puutarhoissa, joissa vettä materiaalina ei ollut käytetty. Nämä puutarhat olivat karunoloisia, kuivia puutarhoja. Kasveja oli käytetty paljon myös villeinä, luonnonmukaisina lämpäreinä. Näissä luonnonmukaista ympäristöä jäljittelevissä puutarhoissa kukkien ja heinien käyttö oli runsasta; kaikki värit, muodot ja koot oli rohkeasti istutettu sekaisin. Niistä tulivat mieleen heinäkuiset tienpien-tareemme mataroineen, apiloineen, ohdakkeineen ja siankärsämöineen. Ihanan vapauttavaa puutarhanhoitoa – tosin täytyy myöntää, että hieman jäi sotkuinen jälkimaku näistä esityksistä. Villin luonnon jäljittely ei olekaan kovin helppoa, ainakaan pienessä rajatussa tilassa. Väreistä hopeaa ja sitruunankeltaista oli käytetty myös aika paljon kasvivalikoimien täyteväreinä. Meillä totuttujen köynnöskasviseinämiä lisäksi myös perenna- ja viherkasviseinämiä oli käytetty runsaasti. Viherkattoja näkyi piharakenteissa paljon eli kasvipintoja löytyi elävästi myös eri tasoilta.

Koska mallipuutarhoilla on usein taustalla jokin syvempikin tarkoitus kuin pelkkä koristaminen, kannattaa jo ennen näyttelyä käydä tutustumassa toteutuksiin Internetissä Chelsea Flower Show'ta esittelevillä sivustoilla. Sivuilla kerrotaan mm. rakentamisen vaiheista ja esitellään suunnittelijat mallipuutarhaideoineen. Näyttelyssä jokaisella mallipuutarhaosastolla jaettiin pieni esittelylehtinen, jossa kerrottiin osaston idea lyhykäisesti. Lehtisessä olivat luetteluna myös osastolla käytetyt kasvilajit.

Mallipuutarhojen lisäksi alueen valtavassa paviljonkihallissa esiteltiin uusia lajikkeita mm. keijunkukista, laventeleista, kärhöistä, mansikoista ja erilaisista sipulikukista. Näyttillä oli myös mahtavan taidokkaita ja kekseliäitä floristisia kasvien käyttötapoja. Näyttelyn jälkeen osa kasveista ja tuotteista myytiin näyttelyvieraille.

Tuotteiden esittelyalueista mielenkiintoisimpia olivat erilaiset patsaita esittelevät ja myyvät kojut. Kiven, puun ja metallin lisäksi löytyi kimalteesta ja loisteesta pitävälle värikkäistä peililasipalasisa tehtyjä luomuksia.

Viehekeitä patsaita

Katsottavaa ja kierrettävää olisi riittänyt useammallekin päivälle. Väenpaljous hidasti liikkumista, ja sopivaa valokuvauspaikkaa sai het-

ken odotella. Brittien kohteliaisuus tuli tungoksessa hyvin esille: pienikin hipaisu ja heti tuli kohtelias anteeksipyyntö. Ilahduttavaa oli myös kuunnella, miten yleisö oikein paneutui tunnistamaan ja arvioimaan mallipuutarhojen kasvivalintoja. Samoin sovittiin, mitä kasveja vaihdellaan keskenään ja mitä lajeja täytyy tänä vuonna vielä hankkia. Mallipuutarhoja esittelevät olivatkin jatkuvan kyselytulvan alla: Mikä kasvi? Mistä sitä saa? Millaisen kasvupaikan se vaatii? Olkaamme mekin yhtä innokkaita puutarhojen katsastajia ja ideoiden metsästäjiä!

Seuraava näyttely Chelseassa on 22. - 26.5.2012.

Kirjoittaja tutustui Chelsea Flower Show'n antiin 28.5.2011

Kaikista näyttelyn seitsemästätoista mallipuutarhasta löydät videoita ja taustaa netistä osoitteesta <http://www.rhs.org.uk/Shows-Events/RHS-Chelsea-Flower-Show/2011/Gardens/Show-gardens>

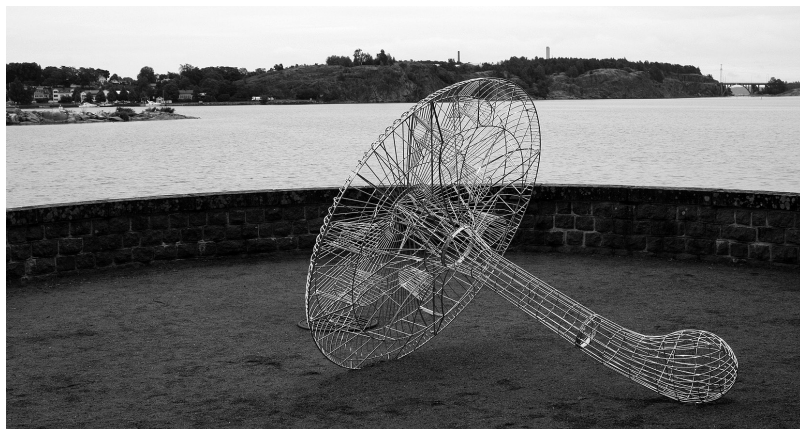
Näyttelystä on myös ilmestynyt pari suomenkielistä kirjaa; Chelsea Flower Show 2009 -Ideoita suomalaisiin puutarhoihin sekä kirja vuoden 2010 näyttelystä; Chelsean puutarhanäyttely -Ideoita puutarhaan. Molemmat kirjat ovat Tiina Iskanen tekemiä.

KULTARANNASTA KUNGSTRÄDGÅRDENIIN

Lepaalla vuonna 2010 aloittanut hortonomiopiskelijoiden aikuisryhmä opintoretkeili heinäkuussa Pohjanlahden molemmin puolin. Turun ja Tukholman monipuoliset kohteet kiinnostivat niin puutarhatalouteen kuin maisemasuunnitteluun suuntautuneita.

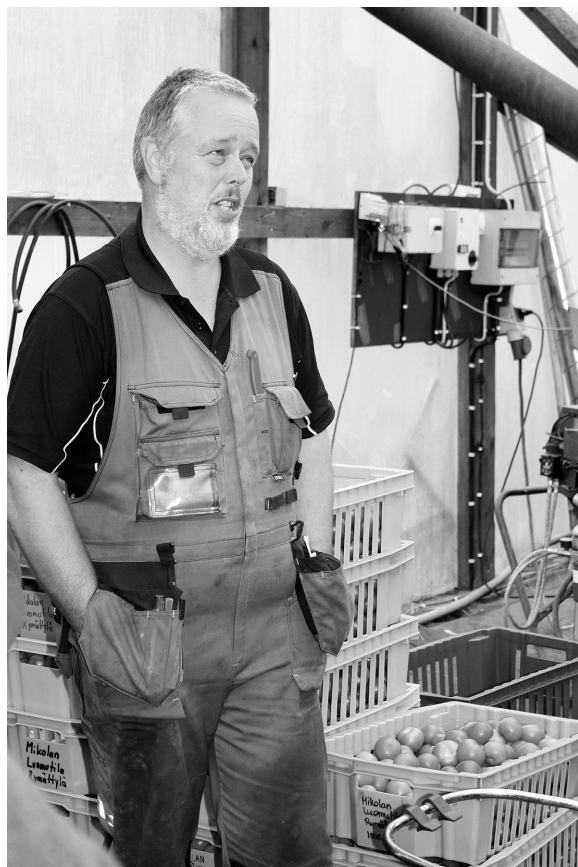
Turun toreilla...

Suomen tunnetuimman kesäasunnon Naantalin Kultarannan puistoa esitteli ryhmäämme kuuluva Kultarannassa puutarhurina työskentelevä Terho Marttila. Olssonien suunnittelema jako muotopuutarhaan, hyötypuutarhaan ja päärakennusta ympäröivään metsäpuutarhaan on edelleen Kultarannan kantava ajatus. Nykyinen ilme nurmikkentineen ja pylväshaapoineen on paljolti myös Maj-Lis Rosenbröijerin suunnitteleman vuonna 1965 tehdyn restauroinnin tulosta. Uudempia tuulia sen sijaan ovat puistossa esillä olevat veistokset. Vuonna 2011 tasavallan presidentin kutsunäyttelyssä on esillä kuvataiteilija Kaisu Koiviston terästangoista hitsattuja teoksia.

Kaisu Koiviston teräslankataidetta Kultarannassa.

Naantalin toinen kohde oli Mikolan luomutilalla Rymättylässä. Isäntäpari Tita-Marjut ja Osmo Salonen esittelivät tilansa luomuviljelyä ja kertoivat, että tilalla on panostettu erityisesti luonnonmukaiseen kasvihuonetuotantoon. Kasvihuonevihannesten lisäksi tilalla tuotetaan avomaanvihanneksia kesäkukkia, yrttejä ja marjoja. Tuotteita toimitetaan niin suurkeittiöihin kuin ruokapiireillekin. Monipuolinen valikoima houkuttelee asiakkaita myös tilan suoramyyntipisteeseen, jossa kierrätysshenkeen otetaan myös vastaan asiakkaiden palauttamia taimiruokkuja.

Osmo Salonen kertoo että mm. kasvihuoneiden lämmitystapaa ollaan muuttamassa hiilineutraalimpaan suuntaan.

Turun kohteina olivat Vartiovuorenmäen puisto ja Ruissalon kasvitieteellinen puutarha. Vartiovuorenmäkeä ei ole enää aikoihin tarvittu alkuperäisessä tehtävässään tähtystys- ja viestisyyspaikkana.

1800-luvulla mäestä rakennettiin sen sijaan muodikasta puistoa promeneeraus- ja maisemakuvien katselulle. Vaikka näkymät ovat noista ajoista huomattavasti umpeutuneet, on puisto edelleen suosittu kokoontumispaikka. Puupääkaupungin puistojen peruskorjaussuunnitelmista kertoi kesälomalla lähdössä ollut Matti Nikoskelainen Turun kaupungin kaavoitus- ja ympäristövirastosta.

...ja Tukholman turuilla

Tukholman kierroksen aloitimme tutustumalla kävellen uudehkoon merikaupunginosaan Liljeholmenissa. Årstadalin Sjövikstorgetilla niin materiaalit, värit kuin muotokieli henkivät merellisyyttä. Aukiolla on käytetty kiveä ja vettä monipuolisesti ja monimuotoisesti. Laiturit, kölit ja pollarit saavat sijansa maalta uudenaikaisina materiaaleina ja rakenteina.

Myös värimaailma on merellinen lukemattomine harmaine sävyineen yhdistettynä auringonpaisteen keltaiseen. Viereisessä Blomsterdalenissa huomio kiinnittyi leikki- ja istutusalueiden viimeistelyyn, joka näkyi erityisesti huolellisissa rajauksissa ja materiaalien liittymäkohdissa. Lähimetsän ekologisessa leikkipuistossa leikkivälineet ovat luonnonmateriaaleja joko sellaisenaan tai niistä paikan päällä rakennettuja. Kiipeilytelineen turva-alustana oli käytetty haketta.

Retkiryhmä Sjövikstorgetin upotetussa puutarhassa.

Unescon maailmanperintöluetteloon kuuluva Skogskyrkogården teki vaikutuksen kaikenpuolisella suuruudellaan. Mittasuhteet ovat mykistävät – olipa kyse sitten ajasta, koosta tai määrästä. Itse hautausmaa poikkeaa suomalaisesta lähinnä hautojen tavarakulttuurissa, joka on meillä vielä aika vierasta. Myöskään hautakivet eivät ole suomalaisen tapaan tummia, vaan suurin osa kivistä on metsähautausmaan männynrunkojen punerrusta kauniisti toistavaa punaista graniittia.

Ruotsin suotuisampiin kasvuvyöhykkeisiin saimme konkreettista tuntumaa Zetas trädgård -puutarhamyymälässä sekä Bergianska botaniska trädgårdenissa. Kymmenet Acer-lajikkeet ja muut herkut jäivät mietittävään ja puhuttamaan pitkäksi aikaa. Viimeisiä vaikutelmia haimme ja sulattelimme Kungsträdgårdenilla, yhdessä Tukholman vanhimmista ja keskeisimmistä puistoista sekä Arkitektmuseetin näyttelyssä. Tämä pohjoismaista uutta maisemakitehtuuria esittelevä Manmade anvironment -näyttely on Tukholman jälkeen esillä Suomen rakennustaiteen museossa loka-joulukuussa.

